

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. IV. Quot, & qualibus actibus introduceatur consuetudo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

probabile sit, quod ad introducendam Consuetudinem juris constitutivam, requiri videatur, scientia, & personalis consensus Principis, aut Superioris, saltem tacitus, cum talis Consuetudo introduci non possit sine jurisdictionis usurpatione, quâ populus caret (saltem in Ecclesiasticis, & nisi transferendo jurisdictionem in Principem, potestatem introducendi Consuetudinem sibi reservavit) probabile tamen etiam est, sufficere ad talem Consuetudinem introducendam, si conditiones alias requisitas habeat, consensum legalem & juridicum *arg. c. ult. h. e.* cum enim eadem potestas sit ligare, & solvere, ad abrogandam autem jus per Consuetudinem sufficiat consensus legalis, uti patet *ex relato c. ult.* consequenter hic ipse etiam sufficiet ad introducendum jus per Consuetudinem: & quamvis si directâ potestate jurisdictionis sine præscriptione legitimâ nova lex constituatur, requiratur fortassis consensus personalis Principis sive Superioris, non autem, si indirecâ tantum, & per viam præscriptionis legitimæ.

§. IV.

Quot & qualibus actibus introducatur Consuetudo?

Requiri actuum frequentiam ad jus Consuetudinis introducendum, tum *ex l. 1. & 2. cod. qua sit longa Consuet.* tum *ex de fin. Consuetudinis* patet; ita ut non sufficiat unus actus (nisi successivus hic sit in effectu suo, & continuationem temporis habeat, & ut sic sit virtualiter multiplex, ut si molendinum v. g. contra legem prohibentem ædificetur,

& per totum tempus, quo jus talis ædificii præscribi potest, duret) sed plures illi esse debent: quot esse autem debeant, dubitatur.

Quia in re eum varii sint Auctores, & nihil certi in jure constitutum sit, rectissime dicitur, relinquendam id esse prudentum judicium arbitrio, qui consideratâ qualitate actuum, personarum &c. decidant, ad eum numerum actuum rem jam devenisse, ut non minus de populi voluntate, quàm de superioris (legali saltem) consensu præsumi possit.

Debent autem actus, per quos introducitur Consuetudo. 1. Esse publici, & notorii, ipso facto, non clam, & in occulto fieri, sed palam & publice, ita ut in notitiam populi deveniri possint, non quidem, quasi notorietate juris esse debeant publici, ita ut in contradictorio iudicio per sententiam judicis, parte contradicente, pro consuetudine iudicatum sit, cum nec ex ratione naturali, nec ex jure positivo talis publicitas requiratur, sed ut apti sint ad consensum populi, aut majoris partis præsumendum, in introducendam consuetudinem per frequentiam talium actuum consentientis.

2. Debent esse voluntarii (cum populi consensus, qui ad introducendam Consuetudinem requiritur, non habeatur sine libera voluntate) & hinc actus ex errore præcepti, circa substantialia, aut quod putent homines ex ignorantia præcepto se obligari, ad actus tales substantialiter ponendos, non sufficiunt ad introducendam Consuetudinem, quia errantis non est voluntas introducendi *leg. si per errorem. 15. FF. de jurisd. om. iudic.* neque etiam sufficiunt actus per

vim gravem extorti, cum talis vis ab extrinseco illata tollat voluntarium.

3. Debent exerceri à populo introducete Consuetudinem, quasi ex obligatione, sive animo, saltem interpretativo, introducendæ Consuetudinis obligantis, neque enim actus agentium operantur ultra intentionem eorum, qui tales actus exercent *c. fin. de prabend.*

§. V.

Quomodo debeat Consuetudo esse rationabilis, & legitime præscripta?

EX ult. *c. h. t.* probatur, quod Consuetudo, ut vim aliquam habeat, debeat esse rationabilis, & legitime præscripta. Rationabilis autem dicitur illa Consuetudo, quæ est de re honestâ, ac utili reipublicæ; sive ut alii fustis eam explicant, quæ non est contraria juri naturali, nec divino positivo, nec religioni adversatur, nec est contra Ecclesiæ libertatem, nec licentiam, vel occasionem peccandi præbet, nec bono communi, & publico noxia est &c. de quibus omnibus, utrum Consuetudo ea habeat, prudentis iudicis arbitrio relinquendum putant aliqui. Ut autem legitime præscripta dicatur, debet tanto tempore cum bona fide, & aliis conditionibus, ad introducendam Consuetudinem requisitis, esse continuata, quantum ad legitime præscribendum de jure requiritur, ut pluribus mox dicitur.

§. VI.

De Conditionibus requisitis ad legitimam præscriptionem Consuetudinis.

Resp. 1. Ad introducendam Consuetudinem præter legem, si viâ

convenientiæ illa introducatur, id est, si introducatur sciente & tolerante Principe, cum tamen facile contradicere posset, si vellet, probabilis est, non requiri certum tempus, quia tunc non tam per præscriptionem, sed per tacitam Principis personalem approbationem introducitur Consuetudo. Sufficit ergo ad introducendam talem Consuetudinem tanto tempore eam continuare, quantum necesse est, ut ex prudenti arbitrio Princeps consensisse in eam personaliter censeferi possit. Si verò via præscriptionis, ignorante scilicet Principe, Consuetudo civilis introducenda sit, requiritur, & sufficit Decennium, quo elapso vim juris non scripti Consuetudo illa habet; cum enim ad introducendum jus per præscriptionem longum tempus, de jure Civili requiratur *l. de quibus 32. & l. sequente FF. de legibus ac toto Tit. C. qua sit longa Consuet.* longum autem tempus censeatur Decennium §. 1. *instit. de usucap. l. ult. & toto Tit. Cod. de præscript. long. temp.* consequenter ad introducendum taliter viâ præscriptionis jus Consuetudinis sufficit decennium: quod ipsum tempus rectè putant DD. sufficere ad introducendum viâ præscriptionis jus Consuetudinis Canonice præter legem, saltem si non derogetur juri alterius Ecclesiæ, cum enim in illis, quæ non sunt contra, sed tantum præter jus Canonicum, nihil certi quoad tempus statuatur, videntur ea observanda ad præscriptionem, quæ sunt de jure Civili statuta. Si tamen Consuetudini introducendæ resistat lex, non quidem reprobanda eam, tanquam irrationabilem, aut corruptelam (quæ Consuetudo, quamvis immemorialis sit,